

ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΟΛΟ

Μή ξεπροβάλουν στο γαλάθι Δέν είν' ἐλπίδες πού πλανοῦν,
Κ' ἄλλοὺν ἰδῶ τὰ νειρεμένα Κατέβα σκλάβε στ' ἀερογιάλι
Μίσαι στὸ κύμα τ' ἀπαλὸ Νὰ ὄγῃ καράβια π' ἀπερνοῦν
Γοργοκυλῶντας ἕνα-ἕνα; Μὲς τοῦ πελάγου τὴν ἀγκάλῃ.
Μή ξεπροβάλουν στὸ γαλάθι Δέν είν' ἐλπίδες πού πλανοῦν.
Κ' ἄλλοὺν ἰδῶ τὰ νειρεμένα; Κατέβα σκλάβε στ' ἀερογιάλι.

(Ζ. Παπαντωνίου).

«Στὸν Ἐθνικὸ ποιητὴ Μαισοῦνα»

Καράβια, Καραβάκια μου.

Ὀνειρεμένα Πλοῖα Ἑλληνικά, πού σέρνετε μὲ τὸν ἄφρο Σας τόσες ἐλπίδες, γέλια καὶ χαρές, πού εἰσθε ἡ λαχτάρα τοῦ λεύτερου καὶ τοῦ σκλάβου, πότε, ἄχ πότε θὰ ξεπροβάλετε στὸ πέλαγο πέρα μαζὶ μὲ τὸν Ἄρη; Καὶ πότε στὰ κατάρτια Σας θὰ κρεμαστῇ κλωνάρι τιμημένης Δάφνης;

Ἐρχομαι ἀπὸ τὴ Σαλαμίνα τὴ δοξασμένη καὶ ἀθάνατη, γιὰ νὰ Σὰς χαιρετήσω, καὶ νὰ Σὰς φέρω τὸ παλιὸ πολεμικὸ τραγοῦδι μας...

Ἐμπρός παιδιὰ Ἑλλήνων ὡς γλυτώσουμε τὴν Πατρίδα.

Σὰς τὸ φέρνω γιὰ φυλαχτὸ καὶ γιὰ αἰώνια ἐνθύμηση.

Γιατί καὶ πάλι ἡ Δάφνη θὰ στολίσῃ τὰ κατάρτια Σας, γιατί τὰ ἴδια στήθη καὶ τὴν ἴδια καρδιά ἔχετε μέσα Σας, κι' ὁ Μέγας Θεμιστοκλῆς ἀναμεινός βασιλεύει καὶ εἶναι.

Χαράς στὴ Θάλασσα, πού θὰ Σὰς ἔχει στὸν κόρφο της, ὄντας τὸ ἀβυσταχτο ἀγέρι μὲ τὸ γαλάζιο χρῶμα της, θὰ πεταχτῇ νὰ διαλαλήσῃ τὴ Νίκη καὶ τὴ Δόξα Σας.

Εἶναι μεγάλη καὶ ἀθάνατη ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ, Καράβια μου.

Ὅλοι τὸ ξέρουνε πὼς μὲ Σὰς ἡ θάλασσα θὰ γενῇ δική μας. Καὶ τὰ πέλαγα τὰ Ἑλληνικά στὴ θεωρίᾳ Σας θὰ λαχταρῇ, ὀνειρεμένα Καράβια μου.

Χιλιάδες θὰ φτιάσουμε, καὶ τὴν ψυχὴ μας θὰ δώσουμε γιὰ νάλλῃ καὶ πάλι ἡ Νίκη νὰ θρονιστῇ στὴν Ἀκρόπολιν τῆς νέας γενιᾶς μας, καὶ γιὰ νὰ φτερουγίσῃ σὲ κάθε Ἑλληνικὴ γωνιά καὶ σκλάβο μέρος.

Δὲ μᾶς χρειάζεται μεταλλεῖο Λαύριο, γιὰ νὰ Σὰς φτιάσουμε.

Γιατί ἀναιώνιο καὶ ἀτέλειωτο Λαύριο εἶναι ὁ Πατριωτισμός μας καὶ ἡ δύναμη τῆς ψυχῆς μας.

Δὲ μᾶς φοβίζον οἱ Θυσίαι. Τὸ ξέρετε, ὀνειρεμένα Καράβια μου.

Μὲ τὴν ἀγάπῃ μας καὶ μὲ τὴ Θυσία μας θὰ κάμουμε Θάματα!

Δὲ βλέπετε πὼς Σὰς σκαρώνουμε; Σιγὰ, σιγὰ, μὰ τιμημένα.

Οἱ Σπέτσες, ἡ Ὑδρα, τὰ Ψαρά.

Ὁ Μιαούλης, ὁ Κανάρης, ἡ Θύελλα.

Ἡ Νίκη, ἡ Δόξα, ἡ Ναυοικρατούσα. Ἄχ κάλλιο ἤθελα νὰ γινόντανε ἡ Ναυσικρατούσα... Δάφνη, μὲ τὸν ἰδῶτα καὶ μὲ τὸν κόπο μας φτιάστηκαν.

Τιμημένα πλοῖα Ἑλληνικά, εἰσθε φτιασμένα μὲ Θυσίαι καὶ μὲ Ἀγάπῃ.

Κανένας Στόλος ποτὲ δὲ φτιάστηκε, ποτὲ, μὲ τέτλια λαχτάρα.

Σεῖς σέρνετε στὸν κόρφο Σας καὶ τοῦ σκλάβου καὶ τοῦ λεύτερου τὸν ἰδῶτα. Σεῖς σέρνετε τόσες ἐλπίδες, καὶ τόσα ὀνειράτα.

Κι' ὁ πλούσιος, κι' ὁ φτωχός, κι' ἡ χήρα καὶ τ' ὄρφανό, αὐτοὶ Σὰς ἐφτίσαν, ἀθάνατα καὶ τιμημένα Καράβια μου.

Ναυτόπουλα δερφίνια τῆς Θάλασσας, καὶ Σεῖς φιλότιμοι Καπεταναῖοι, συλλογισθῆτε καλὰ, καλὰ συλλογισθῆτε ποιά ὑποχρέωση ἔχετε, καὶ ποῖο ἱερὸ φυλαχτὸ τῆς Πατρίδας φυλάτε.

Συλλογισθῆτε!

Καράβια καὶ Πλοῖα μου Ἑλληνικά, Ἐθνικὲ Στόλε, χιλιάδες καὶ χιλιάδες καρδιές λαχταροῦν γιὰ Σένα καὶ χιλιάδες μάτια Σὲ καρτεροῦν ἀνυπόμονα νὰ ξεπροβάλῃς στὸ πέλαγο μὲ τὸν πολεμιστὴ Ἄρη. Γιατί θέλουμε ὅλοι ἐμεῖς, ὅλη ἡ Πατρίδα νὰ στολίσῃ ἡ Δάφνη καὶ πάλι τὰ κατάρτια Σου.

Γιὰ κοιτάξῃς ὁλόγυρά Σου.

Πίσω Σου ἔχεις τὴ Σαλαμίνα μὲ τὸ Θεμιστοκλῆ καὶ μὲ τὸν Κίμων, σιμά Σου τὸν Κανάρη καὶ τὸ Μιαούλη, τὴ Γεννιά τοῦ 21, καὶ μπρὲς, ἔμπρός Σου, στὰ μάτια Σου, τὴν πνοή Σου, τὴν Ἑλληνικὴ Ἰδέα, τὴν Ἑλληνικὴ Ψυχὴ, πού ἔκαμε καὶ κάμνει ὀλημερίς Θυσίαι γιὰ Σένα, γιὰ Σένα Ἐθνικὲ Στόλε, γιὰ ν' ἀξιώθῃ μιὰ μέρα, ποθητὴ κι' ὀνειρεμένη μέρα, ν' ἀρμενίζῃς περήφανος τὸ γαλάζιο πέλαγος μὲ τὸν Ἄρη φυλαχτὸ καὶ μὲ στολίδι τὴ Δάφνη.

Κέρκυρα Ν)βρης 1906.

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Δημοδιδάσκαλος

ΠΝΙΓΜΟΣ

Τὸ βλέμμα της τὸ γαλάνο,
πού 'ς τὴν καρδιά μου χύνει ζάλη,
πῶς ἀδερφὸ τὸν οὐρανὸ
κι' ἄλλου φωτίζει τὴν ἀγκάλῃ,
θελῇσε πάντα νὰ πονῶ!

Στεφάνι ἀπό! αὐτὴ φορεῖ,
'ς ἅπατα πέλαα ἐγὼ τρέχω,
ἡ βάρκα μου δὲν προχωρεῖ
κι' ἂ φτάσω παντοχὴ δὲν ἔχω!
μὲ γειὰ νὰ ζήσῃ, νὰ χαρῇ!

Τὸ πέλαο τὰ φρουδερό
μὲ σένα πόσο, ἀπιστῇ μοιάζει,
πού μαῦρο κλεῖ βαθεῖα νερό,
σφιχτὰ ἡ ψυχὴ μου τὴν καλεῖται,
'ς αὐτὸ τὸ μνημὲ μὲ θὰ βρῶ!

ΣΠ. ΡΙΓΓΑΣ

«ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ
ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ» ΤΟΥ ΡΕΝΑΝ

Ὅσοι βαθεῖα καὶ πρωτότυπα στοχάζονται ἔχουνε μιὰ παράξενη ἀδυναμία νὰ τὰ ταιριάζουνε μὲ ὅλους τοὺς συνθετικούς τύπους καὶ ὅλους νὰ τοὺς μιμοῦνται. Τὸ παρατήρησ' αὐτὸ σ' ἐμένα μεταχειρίζομαι πρόθυμα ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου, ἀρχαῖα, νεώτερα. Οἱ Γερμανοὶ τὸ χροῦν αὐτό. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτὴ πηγάζει καὶ τὸ σύστημ' αὐτὸ τῆς φιλολογίας τους· ἐγκατασταίνεται ὁρισμένον σύστημα κριτικῆς· πάντοτε τὸ ἀκολουθῶνε ἔργα μὲ τὸ ἴδιο νόημα. Ἀγγλοὶ φιλόλογοι παίρνουν τοὺς νέους τύπους. Ὁ Γκαίτε, ἀδιάφορα, τὰ ταιριάζει μὲ ὅλους τοὺς τύπους, ἀρχαίους, νέους. Ἔτσι καὶ οἱ ρομαντικοὶ μας· εἶναι τῆς ἀνατολῆς, τῆς δύσης, τῶν δημοτικῶν καὶ τῶν μεσαιωνικῶν καιρῶν κτλ.

*

Ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων εἶναι καταδικασμένη στὸ δρόμο της νὰ τρέφεται μὲ τὰ ταίριαστα, μὲ τοὺς παραλογισμούς, μὲ τίς πιὸ ἄθλιες στενοκεφαλίες. — Μὰ θὰ φαγῶθῃ ἀπ' ὅλ' αὐτὰ! — Καὶ τί πεiráζει; Πάντα, καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ, μπροστὰ θὰ τραβήξῃ. Ὁ ἀτομικὸς ἄνθρωπος εἶναι τὸ θῦμα της. Καὶ τί μ' αὐτό; Τὸ ἀτομο εἶναι κάτι τι ἐλάχιστο, σὰ φτάσῃ κανεὶς νὰ δῇ τὰ γενικά. Χρειαζέται, λένε, δόγμα, πού νὰ θεμελιώσῃ στερὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴ. Ὁχι. Ἡ ἀνθρωπότης μπορεῖ νὰ εἶναι καταδικασμένη νὰ τρικλίσῃ, χωρὶς λογικὴ καὶ χωρὶς ἀρχή, αἰῶνες κι' αἰῶνες, γιατί τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ νὰ προχωρήσῃ μιὰν ἰδέα πού δὲν ὥριμασε. Σκληρὸ αὐτό, μὰ εἶναι σιδερένια ἀνάγκη. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τίποτε, ἡ ἀνθρωπότης εἶναι τὰ πάντα. Γραφτό της εἶναι νὰ γελιέται πότε καὶ πότε.

ρασε στὸ σαλόνι καὶ σταμάτησε κοντὰ σ' ἕνα τραπέζι τοῦ παιχνιδιοῦ. Ἐκφονικά ἐνοιωσε ἕνα χέρι πού ἄγγιξε στὸν ὦμο του. Ἐγύρισε. Ἐΐτανε ὁ Στελτσίνσκις. — Θὰ σὰς εἶμαι ὑπόχρεος νὰ θελήσῃς νὰ περᾶς στὴ γειτονικὴ κάμαρα γιὰ νὰ εἰπούμε δυὸ λόγια, εἶπε γαλλικὰ μὲ μιὰ προφορὰ πού δὲν ἐμοιάζε γιὰ Ρούσικη.

Ὁ Ἀστακόφφ τὸν ἀκούθησε καὶ σταθῆκανε κατὰ ἀπὸ τοὺς μπερτέδες μιανοῦ παραθυριοῦ.

— Μπροστὰ σὲ μιὰ κυρία, ἔακολούθησε ὁ ἄλλος στὴν ἴδια γλῶσσα, δὲ μπορούσα νὰ ποικρίθω παρὰ ὅπως ἀποκρίθηκα. Μὰ ἐλπίζω πὼς δὲν τὸ πιστέψατε πὼς ἔχω σκοπὸ νὰ σὰς παραχωρήσω τὸ δικαίωμα μου νὰ χορέψῃς τὴ μαζούρκα μὲ τὴν δεσποινίδα Βερετιέφφ.

— Τί θέλετε νὰ εἰπῇτε; εἶπε ὁ Ἀστακόφφ ζαφνιασμένος.

— Ὅπως ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σὰς τὸ λέω, εἶπε ὁ ἄλλος μὲ μιὰ προσποιητὴ ἀταραξία, περνώντας τὸ χέρι του μέσα στὸ γελέκο του.

Ὁ Ἀστακόφφ πέρασε καὶ κείνος τὸ χέρι στὸ γελέκο.

— Ἐπιτρέψτε μου, Κύριε, νὰ σὰς κάμω προσεχτικὸ, καὶ νὰ σὰς εἰπῶ πὼς μπορεῖτε νὰ ἐκθίστε

ἔτσι τὴν δεσποινίδα Βερετιέφφ σὲ κάτι ἄπρεπο, καὶ θαρρῶ...

— Μοῦ κακοφαίνεται πολὺ. Δὲν ἔχετε ὅμως παρὰ νὰ ἀποτραβηχτῆτε πίσω, πὼς εἴσατε ἄρρωστος, φευγάτε ἐπὶ τέλους...

— Δὲ θὰν τὸ κάμω. Γιὰ ποιὸν μὲ παίρνετε;

— Σὰν εἶν' ἔτσι, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ σὰς ζητήσω ἱκανοποίηση.

— Μὲ ποιά ἐνοία μεταχειρίζεσαστε τὴν λέξη;

— Ἡ ἐνοία εἶναι γνωστή...

— Μὲ προσκαλᾶτε σὲ μονομαχία;

— Βεβαίως, ἀ δὲν ἀποτραβηχτεῖτε καὶ χορέψτε τὴ μαζούρκα.

Ὁ Στελτσίνσκις ἔστριψε τὸ μουστάκι του σὰν ἀλαφρωμένος. Τοῦ Ἀστακόφφ ἡ καρδιά φούσκωνε στὰ στήθια του.

— Ἀ θέ μου, τί κουταμάρα; ἔλεε μέσα του, κοιτάζοντας τὸν ἀντίπαλο του τὸν ἀναπάντεχο... Δὲν ἀστενεύσατε;

— Ἡ ζωὴ εἶναι κάτι ἀξέτιμωτο, κύριε, εἶπε ὁ ἄλλος. Καὶ δὲ συνειθᾶν νὰ μετωρίζομαι μάλιστα μὲ προσώπατα πού δὲ γνωρίζω. Ἐπιμένετε νὰ χορέψτε τὴ μαζούρκα;

— Ἐπιμένω, εἶπε ὁ Ἀστακόφφ.

— Πολὺ καλὰ. θὰ χτυπηθῶμε αὔριο. Ὁ μάρτυράς μου θάχῃ τὴν τιμὴ νάρθῃ πολὺ νωρὶς σπῖτας. Καὶ χαιρετώντας εὐγενικὰ ἔφυγε ὁ Στελτσίνσκις εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ του.

— Μωρέ, ἔλεε μέσα του ὁ Ἀστακόφφ στέκοντας κοντὰ στὸ παραθύρι, κουστιζέται, μὰ τὴν ἀλήθεια, νὰ κἀνῃ κανένας καινεύργειες γνωριμίες!

Ὡστόσο πῆρε ἀπόφαση καὶ μπῆκε στὴ σάλα τοῦ χοροῦ. Χορεύανε πόλκα. Ἡ Μαρία πέρασε γλήγορα μπροστὰ τοῦ στὰ χέρια τοῦ Βερετιέφφ. Φαινότανε σκεφτικὴ, σκεδὸν θλιμμένη. Ὑστερα φάνηκε ἡ Ναντέζντα ἀχτινὸβολη καὶ χαρούμενη, πού τὴ χόρευε ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ζωηρός. Ἐναγύρισε στὸ δεύτερο γύρισμα μὲ τὸ Στελτσίνσκις πού ἀνατίναζε τὰ μαλλιά του ἀπελπιστικά.

— Αἱ λοιπὸν πατερᾶκη μου, εἶπε πίσω ἀπὸ τὸν Ἀστακόφφ ὁ Ἰπατόφφ, δὲν κάνετε ἄλλο παρὰ νὰ κοιτάτε κι' οὔτε χορεύετε. Πρέπει νὰ παραδεχτῆτε πὼς ἂν κι' εἴμαστε στὴν ἄκρῃ τοῦ κόσμου, δὲν εἶναι ὥστόσο κι' ἄσκημα ἔδω.

— Στὸ διάολο ἡ ἄκρῃ τοῦ κόσμου σας, εἶπε μέσα του ὁ Ἀστακόφφ, καὶ κάνοντας ὅτι μουρμούρισε κάτι γιὰ ἀπόκριση, πῆγε καὶ στάθηκε στὴν ἄλλη ἄκρῃ τῆς σάλας. Ἀπρίκει νὰ βρῶ ἕνα μέρτυρα, σκε-